ΚΥΠΕ | Λευκωσία

Η Κύπρος να αναδείξει δικές της ιδιαιτερότητες στα ζητήματα ασφάλειας, λέει για ουκρανικό ο Α. Θεοφάνους στο ΚΥΠΕ

20-08-2025 14:55

Φωτογραφία: AARON SCHWARTZ / POOL

Η Κύπρος θα πρέπει να αναδείξει τις δικές της ιδιαιτερότητες και τα δικά της επιχειρήματα ως προς τα ζητήματα ασφάλειας έναντι των Ευρωπαίων και διεθνών εταίρων της, ανέφερε την Τετάρτη στο ΚΥΠΕ ο Πρόεδρος του Κυπριακού Κέντρου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων, Καθηγητής Ανδρέας Θεοφάνους, τοποθετούμενος επί των συζητήσεων που βρίσκονται σε εξέλιξη σχετικά με την επόμενη μέρα στην Ουκρανία και τις εγγυήσεις ασφάλειας.

Ερωτηθείς πώς θα μπορούσαν οι όποιες εξελίξεις να επηρεάσουν την Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή, ο κ. Θεοφάνους είπε ότι η κάθε περίπτωση είναι ξεχωριστή, ωστόσο είναι γεγονός ότι δημιουργούνται προηγούμενα από συμφωνίες, διαβουλεύσεις και αποτελέσματα.

«Η υπόθεση της Ουκρανίας είναι μια τραγωδία. Καταβάλλονται προσπάθειες σήμερα για μία συμφωνία όχι μόνο κατάπαυσης του πυρός, αλλά για μία ευρύτερη συμφωνία η οποία να διασφαλίζει και την ασφάλεια της Ουκρανίας αλλά και της Ευρώπης. Όπως ανέφερε και ο Πρόεδρος των ΗΠΑ, μία τέτοια προσέγγιση θα εμπεριέχει και εδαφικές αναπροσαρμογές», ανέφερε στη συνέχεια.

Σε ερώτηση αν μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να αποτελέσει αρνητικό προηγούμενο για την Κύπρο, ο κ. Θεοφάνους είπε ότι πράγματι ελλοχεύει ο κίνδυνος ενός τέτοιου προηγουμένου, προσθέτοντας ωστόσο ότι για πολλά χρόνια δεν υπήρχε ευαισθησία έναντι των κυπριακών θέσεων, με τις συνομιλίες υπό την αιγίδα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ να επικεντρώνονται στη διακοινοτική πτυχή του Κυπριακού, η οποία, σύμφωνα με τον ίδιο, δεν είναι η κύρια πτυχή του προβλήματος.

Προσέθεσε πως υπήρξαν και λάθη προσεγγίσεων από την πλευρά των διαφορετικών κυπριακών Κυβερνήσεων, καθώς, όπως υποστήριξε, η πολιτική που έχει ακολουθηθεί όλα αυτά τα χρόνια δεν έχει οδηγήσει σε θετικά αποτελέσματα, αντιθέτως υπήρχε μια σταδιακή προσέγγιση προς τις τουρκικές θέσεις.

Συμπλήρωσε ότι δεν είχε δοθεί επίσης σημασία στο αφήγημα ώστε να γνωρίζει ο κόσμος τι συνέβη πραγματικά στην Κύπρο, δεδομένου πως υπάρχει αίσθηση σε διάφορες χώρες πως πρόκειται στην ουσία για μια δικοινοτική διάσταση, όπου οι δύο κοινότητες δεν μπόρεσαν να τα βρουν μεταξύ τους, ενώ η Τουρκία εμφανίζεται ως τρίτο μέλος.

«Ασφαλώς το κάθε προηγούμενο λαμβάνεται υπόψη στην επόμενη φάση, κάθε περίπτωση είναι ξεχωριστή. Εμείς καλούμαστε να αναδείξουμε την ιδιαιτερότητα της Κύπρου. Ούτως ή άλλως και πριν από το θέμα της Ουκρανίας υπήρχαν σχέδια λύσης που μιλούσαν βασικά για μια χαλαρή ομοσπονδία ή ακόμα και συνομοσπονδία, ενώ ακόμα και πριν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία η τουρκική πλευρά μιλούσε για δύο κράτη. Αντιλαμβάνομαι ότι μια τέτοια εξέλιξη θα δημιουργήσει ένα προηγούμενο το οποίο θα το βρούμε μπροστά μας, αλλά τα πράγματα δεν ήταν ρόδινα ούτως ή άλλως και πριν από αυτήν την εξέλιξη», σημείωσε σχετικά.

Προσέθεσε ότι εκείνο το οποίο πρέπει να αναδειχθεί είναι το γεγονός ότι η Κυπριακή Δημοκρατία είναι μέρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η κατεχόμενη Κύπρος είναι κατεχόμενο ευρωπαϊκό έδαφος, συμπληρώνοντας ότι όλη αυτή την περίοδο υπήρχε μεγάλη ευαισθησία από τους Ευρωπαίους για το θέμα της Ουκρανίας και καμία για την Κύπρο.

«Άρα τα προβλήματα της Κύπρου δεν ξεκινούν από τη δημιουργία ενός προηγουμένου με το οποίο θα χάνει έδαφος η Ουκρανία. Η Κύπρος είχε προβλήματα ούτως ή άλλως, αλλά θα πρέπει να τα διαχειριστούμε, θα πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε, να αναδείξουμε τη δική μας υπόθεση, ότι ενώ υπάρχει διακοινοτική διάσταση, η κυρία μορφή ήταν η υπόθεση εισβολής και κατοχής από την Τουρκία», επεσήμανε, προσθέτοντας πως παρότι και στις δύο περιπτώσεις υπήρξε παράνομη εισβολή που παραβιάζει το διεθνές δίκαιο, στην περίπτωση της Ουκρανίας υπάρχει και το στοιχείο της σύγκρουσης μεταξύ Ρωσίας και Δύσης, κάτι το οποίο δεν ίσχυε στην περίπτωση της Κύπρου.

Κληθείς να σχολιάσει την αντίφαση που παρατηρείται μεταξύ της θέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις εγγυήσεις ασφάλειας στην Ουκρανία, οι οποίες χαρακτηρίζονται αναχρονιστικές στην περίπτωση της Κύπρου, με την ταυτόχρονη συμμετοχή της Τουρκίας, η οποία βρίσκεται στην Κύπρο παράνομα, ο κ. Θεοφάνους είπε ότι η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση χαρακτηρίζεται από αρκετές αντιφάσεις, προσθέτοντας ότι αν υπήρχε ισχυρή ηγεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στα κράτη μέλη, ιδίως τα μεγαλύτερα, ο πόλεμος αυτός ενδεχομένως να είχε αποφευχθεί.

«Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα έπρεπε να έχει επενδύσει στην πρόληψη, κάτι που δεν έγινε. Όταν μιλούμε για ευρωπαϊκή ασφάλεια και παραγνωρίζονται οι ευαισθησίες της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ελλάδας, αυτό είναι πρόβλημα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά πρέπει να δούμε και εμείς, κατά πόσο, ως Αθήνα και Λευκωσία, κάνουμε το καλύτερο δυνατόν υπό τις περιστάσεις», σημείωσε ακολούθως.

Συμπλήρωσε ότι πρέπει να αναδειχθεί το γεγονός ότι η Τουρκία είναι μια αναθεωρητική χώρα, κάτι που, όπως είπε, δεν έχει γίνει μέχρι στιγμής. Προσέθεσε πως υπάρχει η διεθνής αγορά προβολής και ανταλλαγής ιδεών σε διάφορα επίπεδα, μια αγορά η οποία, όπως ανέφερε, επηρεάζει τον τρόπο σκέψης εκατομμυρίων ανθρώπων αλλά και τον καταρτισμό πολιτικής, όπου εν πολλοίς η παρουσία της Κύπρου είναι πενιχρή.

Είπε ακόμη ότι πολλοί Ευρωπαίοι θεωρούν την Τουρκία ως καθοριστικό πυλώνα ενός συστήματος ασφαλείας της Ευρώπης.

«Εμείς έπρεπε για χρόνια τώρα να λέμε, "κοιτάξτε, πολύ ευχαρίστως και τρίτες χώρες να συμμετέχουν σε αυτή την αρχιτεκτονική ασφάλειας αλλά πρέπει πρώτα απ' όλα να σέβονται τα συμφέροντα του κάθε κράτους μέλους"», σημείωσε σχετικά, επαναλαμβάνοντας ότι «υπάρχει ένα συγκριτικό πλεονέκτημα που δεν έχει αναδείξει επαρκώς η Κύπρος και έχει να κάνει με την προώθηση αυτού που αποκαλείται αφήγημα σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο».

Στάθηκε επίσης στο γεγονός ότι στις προηγούμενες συναντήσεις για το Κυπριακό είτε δεν υπήρχε ευρωπαϊκή παρουσία, είτε αυτή ήταν υποβαθμισμένη, ενώ παρά τον διορισμό Ειδικού Απεσταλμένου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το Κυπριακό τον Μάιο, αυτός δεν συμμετείχε στην πενταμερή συνάντηση του Ιουλίου, εξαιτίας των τουρκικών αντιδράσεων.

Αναφέρθηκε ακόμη και στην παράνομη κράτηση πέντε Ελληνοκύπριων από τις αρχές της κατοχικής οντότητας και τις παραστάσεις που έγιναν σχετικά, σημειώνοντας πως, κατά τον ίδιο, οποιαδήποτε οικονομική βοήθεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κατεχόμενη Κύπρο πρέπει να συνοδεύεται και από τις ανάλογες υποχρεώσεις.

«Αντιλαμβάνομαι το θέμα της δημιουργία προηγούμενου, θα το αντιμετωπίσουμε, δεν είναι το τέλος του κόσμου. Εκείνο το οποίο λέω είναι ότι υπάρχουν επιχειρήματα με τα οποία εμείς θα προσπαθήσουμε να αναδείξουμε τα δικά μας ζητήματα. Για παράδειγμα, πώς μπορεί μια χώρα να θεωρείται σημαντικός παίκτης της αρχιτεκτονικής ευρωπαϊκής ασφάλειας όταν κατέχει 38% του κυπριακού εδάφους, που είναι και ευρωπαϊκό έδαφος, και ταυτόχρονα κατά καιρούς απειλεί και την Κύπρο και την Ελλάδα;» διερωτήθηκε.

Ερωτηθείς τέλος αν η επερχόμενη Κυπριακή Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ είναι μια ευκαιρία για να αναδειχθούν κάποια από τα παραπάνω σημεία, ο κ. Θεοφάνους πως πρόκειται για μία πρώτης τάξης ευκαιρία να αναδειχθούν τα θέματα που μας απασχολούν.

Προσέθεσε ότι στα τέλη Οκτωβρίου θα διεξαχθεί στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας συνέδριο του πανευρωπαϊκού δικτύου δεξαμενών σκέψης Trans European Policy Studies Association για θέματα τα οποία ενδιαφέρουν και την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και τα κράτη μέλη ξεχωριστά, με το Κυπριακό Κέντρο Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων να ετοιμάζει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ως τις αρχές Σεπτεμβρίου με τη συμμετοχή Κυπρίων αξιωματούχων, το οποίο θα περιλαμβάνει ξεχωριστές ενότητες για την ασφάλεια, τις σχέσεις Κυπριακής Δημοκρατίας και Ευρωπαϊκής Ένωσης και για το κυπριακό πρόβλημα

«Κάθε σύγκρουση έχει τις δικές τις ιδιαιτερότητες, υπάρχουν ομοιότητες, υπάρχουν και διαφορές, να δούμε τι μπορούμε να αναδείξουμε σε διάφορα επίπεδα. Αναμένω πολύ περισσότερα και από την Αθήνα και από τη Λευκωσία», κατέληξε.

(ΚΥΠΕ/ΚΑ/ΑΓΚ)